

Protokół

85. posiedzenia I. sesji IX. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 22. września 1910.

Początek o godzinie 11. minut 25.
przed połud.

Przewodniczący: Marszałek krajowy
JE. St. hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański,
Stanisław Henryk hr. Badeni, Jan Wa-
sung, Zacharyasz Skwarko.

Obecnych posłów 117.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik
JE. dr. Michał Bobrzyński i c. k. radca
Dworu Stanisław Grodzicki.

Marszałek konstataje dostateczną
ilość posłów i otwiera posiedzenie Sej-
mu, zwołanego Najwyższym Patentem
z dnia 11. września na dzień 22. wrze-
śnia 1910 do Lwowa.

Marszałek przemawia do Izby i koń-
czy okrzykiem na cześć Najjaśniejszego
Pana, który to okrzyk Izba trzykrotnie
powtarza.

Przemawia c. k. Namiestnik JE. Dr.
Michał Bobrzyński i przedstawia jako
komisarza rządowego Radcę Dworu p.
Grodzickiego.

Marszałek poświęca dłuższe wspom-
nienie pośmiertne śp. Sękowskiemu.

Marszałek udziela głosu p. K. Le-
wickiemu.

Przemawia p. K. Lewicki i składa
oświadczenie imieniem klubu ukraiń-
skiego ruskiego.

Marszałek oznajmia, że udzielił
urlopu pp. Winc. Kraińskiemu na 8,
Krzeczunowiczowi na 1, Hupce na 2,
Skrzyńskiemu na 3, Starzyńskiemu na
3, Żardeckiemu na 5, Czeczowi na 5,
Theodorowiczowi A. na 6, Kołpaczkie-
wiczowi na 8, Witołdowi Korytowskie-
mu na 8 i Tertilowi na 3 dni, A. Go-
łuchowskiemu na 5 dni.

Izba bez rozprawy uchwała udzie-
lenie urlopu pp. Garapichowi na 10
dni, J. Szeptyckiemu na 14 dni, Bawo-
rowskiemu i Tyszkiewiczowi na 3 ty-
godnie.

Marszałek wyjaśnia jak będzie po-
stępował w sprawie umieszczania na
porządku dziennym sprawozdań komi-
syjnych załatwionych na ostatniej sesji
przez komisye, a niezałatwionych przez
Izbę, oraz w sprawie umieszczania na
porządku dziennym Izby pierwszego
czytania wniosków poselskich zgłoszo-
nych w ciągu ostatniej sesji.

Marszałek udziela głosu p. Stapiń-
skiemu.

Przemawia p. Stapiński i składa
oświadczenie imieniem klubu ludow-
ców.

Marszałek oznajmia, że z powodu braku tekstu w języku ruskim usuwa z porządku dziennego ośm sprawozdań Wydziału krajowego.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności urzędowych za czas od 1. kwietnia 1908 do końca czerwca 1909.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o odesłanie sprawozdania Wydziału krajowego z jego czynności urzędowych, a mianowicie: biura prezydyjalnego komisji budżetowej, departamentu I. komisji gminnej, szkolnej i budżetowej, departamentu II. komisji budżetowej i przemysłowej, departamentu III. komisji gospodarstwa krajowego, departamentu IV. komisji drogowej i kolejowej, departamentu V. komisji sanitarnej, departamentu VI. komisji prawniczej.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek p. sprawozdawcy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia postanowień regulaminu sejmowego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Przemawia p. Makuch i wnosi o odesłanie tego sprawozdania do komisji reformy wyborczej.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca p. Onyszkiewicz.

Izba odrzuca wniosek formalny p. Makucha, a oddzielnie uchwała przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany etatu urzędników kraj. biura kolejowego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Przemawia p. Petruszewicz i wnosi o odesłanie tego sprawozdania do komisji kolejowej, a na wypadek, gdyby ten formalny wniosek upadł, wnosi poprawkę, aby komisja budżetowa porozumiała się w tej sprawie z komisją kolejową.

Po zamknięciu rozprawy przemawia sprawozdawca p. Onyszkiewicz.

Izba odrzuca formalny wniosek p. Petruszewicza, oddzielnie uchwała wniosek formalny p. sprawozdawcy, a wreszcie osobno przyjmuje poprawkę p. Petruszewicza, aby komisja budżetowa porozumiała się z komisją kolejową, na którą to poprawkę p. Petruszewicza zgodził się p. sprawozdawca.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przekazanych przez Wysoki Sejm petycji.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia królewskiego zamku na Wawelu w Krakowie za czas od 1. lipca 1909 po koniec sierpnia 1910.

Marszałek oznajmia, że usuwa tę sprawę z porządku dziennego, z powo-

du braku tekstu sprawozdania w języku ruskim.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §. 23. ustawy o Reprezentacji powiatowej.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Jajkowcach i Lubszy samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Antoniówka.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Siółko ad Borzyków tudzież z części obszaru dwor-

skiego w Borzykowie samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Siółko.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Seńkowiec ze związku gminy Hołe rawskie i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gminnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1909 do 30. czerwca 1910.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego za rok szkolny 1908/9.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji szkolnej i przemysłowej.

Przemawia p. Skwarko i wnosi o usunięcie tego sprawozdania z porządku dziennego, z powodu niewydrukowania sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej w języku ruskim.

Marszałek stwierdza, że sprawozdanie Wydz. kraj. zostało wydrukowane w ruskim języku.

Przemawia p. Skwarko.

Marszałek udziela ponownie wyjaśnienia w tej sprawie.

Przemawia p. Makuch.

Po zamknięciu rozprawy Izba odrzuca wniosek p. Skwarki, a oddzielnie uchwała wniosek p. sprawozdawcy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przenoszenia gmin do wyższej klasy plac nauczycielskich.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Przemawia p. Wasung i wnosi o przekazanie tego sprawozdania komisji szkolnej.

Przemawia p. Makuch.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i oznajmia, że zgadza się na wniosek p. Wasunga.

Izba uchwała odesłanie tego sprawozdania do komisji szkolnej.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie zaliczek na płace nauczycieli szkół ludowych.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Przemawia p. Wasung i wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji szkolnej.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i wnosi o przekazanie tego sprawozdania komisji budżetowej w porozumieniu z komisją szkolną.

Przemawia p. Wasung i oznajmia, że zgadza się na tak zmieniony wniosek p. sprawozdawcy.

Izba uchwała odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej w porozumieniu z komisją szkolną.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1911.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1909.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłużenia komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o poborze krajowych opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty od piwa, od dnia 1. stycznia 1911.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia krajowego Patronatu rękodzieł i drobnego przemysłu.

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji przemysłowej w porozumieniu z komisją budżetową.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górnictwa.

Marszałek oznajmia, że usuwa te sprawozdania z porządku dziennego z powodu, że tekst ich nie jest w języku ruskim wydrukowanym.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o ankiecie w sprawie węglowej (zwołanej w wykonaniu polecenia Sejmu krajowego z dnia 19. października 1908).

Sprawozdawca p. Jahl wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji górniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych w Dublanach i krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie.

Marszałek oznajmia, że usuwa to sprawozdanie z porządku dziennego z powodu braku tekstu w języku ruskim.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za rok 1909/1910.

P. Jahl w zastępstwie sprawozdawcy p. Pilata wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Bereźnicy, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Miłocinie i Suchodole.

Marszałek oznajmia, że usuwa tę sprawę z porządku dziennego z braku tekstu w języku ruskim.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego.

Następuje :

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności odno-

szących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1909.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa.

P. Jahl w zastępstwie sprawozdawcy p. Pilata wnosi o przekazanie tych przedłożeń komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

P. Jahl w zastępstwie sprawozdawcy p. Pilata wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie.

P. Jahl w zastępstwie sprawozdawcy p. Pilata wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego, o melioracjach.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacji rzek kanałowych.

Marszałek oznajmia, że usuwa te sprawozdania z porządku dziennego z braku wydrukowania ich w ruskim języku.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich.

P. Jahl w zastępstwie sprawozdawcy p. Pilata wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany i uzupełnienia ustawy komasacyjnej i działowo-regulacyjnej.

P. Jahl w zastępstwie sprawozdawcy p. Pilata wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji reform agrarnych.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu technicznej służby drogowej Wydziału krajowego.

Sprawozdawca p. Dąbski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Przemawia p. Petruszewicz i wnosi o przekazanie tego sprawozdania komisji drogowej, w razie zaś gdyby wniosek ten upadł wnosi poprawkę do formalnego wniosku p. sprawozdawcy, aby przedłożenie to odesłać do komisji budżetowej w porozumieniu z komisją drogową.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca wniosek p. Petruszewicza o przekazanie tego przedłożenia komisji drogowej, i uchwała oddzielnie odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej w porozumieniu z komisją drogową.

Następuje.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie ukrajowienia dróg.

Sprawozdawca p. Dąbski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji drogowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy za II. półrocze r. 1909 i I. półrocze roku 1910.

Sprawozdawca p. Dąbski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o objęciu na własność kraju szpitala św. Zofii we Lwowie i kosztorysie robót inwestycyjnych w budynkach tegoż szpitala tudzież o powiększeniu etatu posad lekarskich w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie łącznie ze szpitalem św. Zofii.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Przemawia p. Kurowiec i wnosi o odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej w porozumieniu z komisją sanitarną.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek formalny p. sprawozdawcy, a oddzielnie odrzuca wniosek p. Kurowca.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o budowie krajowego zakładu dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Przemawia p. Kurowiec i wnosi o odesłanie tego sprawozdania do komisji budżetowej w porozumieniu z komisją sanitarną.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca zgadza się na wniosek formalny p. Kurowca, poczem Izba uchwała odesłać to sprawozdanie do komisji budżetowej w porozumieniu z komisją sanitarną.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w r. 1911.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Przemawia p. Kurowiec i wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej w porozumieniu z komisją sanitarną.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej, oddzielnie zaś odrzuca wniosek formalny p. Kurowca.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o postępie budowy zakładu dla umysłowo i nerwowo chorych w Kobierzynie.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji sanitarnej w porozumieniu z komisją budżetową.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zaprowadzeniu w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie oświetlenia elektrycznego i własnego wodociągu.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyach Maryi Janikowskiej, Anny Sarneckiej, Franciszki Kubrakiewiczowej, Anny Sarneckiej, Franciszka Mościskiego, Zofii Krogulskiej i Maryi Pauk o przyznanie zaopatrzeń i o projekcie unormowania zaopatrzeń dla służby nieetatowej.

Sprawozdawca p. Bernadzikowski wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji budżetowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1909. tudzież o preli-

minarzu tegoż funduszu rezerwowego na czas od 1. stycznia do 30. kwietnia 1911 r.

Marszałek oznajmia, że usuwa to sprawozdanie z porządku dziennego z powodu braku tekstu w ruskim języku.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Krywe ad Tworylne, wraz z obszarem dworskim powiatu liskiego, z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Baligrodzie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Lutowiskach.

Sprawozdawca p. Kiweluk wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie kreowania nowego Sądu powiatowego w Uściu zielonem.

Sprawozdawca p. Kiweluk wnosi o przekazanie tego przedłożenia komisji prawniczej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek zawiadamia, że p. Battaglia złożył mandat członka komisji reformy wyborczej, i że uzupełniający wybór umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Marszałek wzywa sekretarza p. Urbańskiego do odczytania pism sądowych.

Sekretarz p. Urbański odczytuje pismo ck. Sądu pow. we Lwowie z dnia 14/6 Lcz. IV/12 1910 w sprawie zezwo-

lenia na karno sądowe ściganie pp. A. i T. Starucha z powodu przekroczenia z § 411. u. k.

Izba zgodnie z wnioskiem sekretarza p. Urbańskiego przekazuje bez rozprawy to pismo komisji prawniczej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje pisma:

C. k. Sąd pow. w Kałuszu, tudzież c. k. Sąd pow. we Lwowie z dnia 4/4 i 18/5 1910, w których te sądy cofają prośby o zezwolenie na karno sądowe ściganie p. Kurowca z powodu przekroczenia obrazy czci.

Izba bez rozprawy i na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przekazuje te pisma komisji prawniczej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarze pp. Urbański, a następnie Skwarko odczytują zgłoszone wnioski i interpelacje, które

Opiewają:

W n i o s e k n a g ł y.

Wysoki Sejmie!

W ostatnich dniach nawiedziły dwa groźne pożary dwie wsie w powiecie żydaczowskim położone, a mianowicie prawie równocześnie Juseptycze i Czernicę.

W Juseptyczach pogorzało 18. gospodarzy, szkoda przez pożar zrzędzona — a spłonęło 16. budynków mieszkalnych i 36. gospodarskich należących do 18. gospodarzy — wynosi według dochodzeń na miejscu najściślej przez Wydział powiatowy przeprowadzonych zwyż 57.000 koron, z tego zaledwo nieco ponad 12.000 koron było ubezpieczonych, nieubezpieczona szkoda wynosi zwyż 45.000 koron. Na domiar nieszczęścia wybuchła w tej miejscowości za-

raza pryszczycy u bydła, wskutek czego ani robót rolnych, ani zwózki materiałów na odbudowanie choćby mieszkań ludzkich nie podobna wykonywać z normalnym, niezbędnym pospiechem.

W Czernicy pogorzało 16. gospodarzy, szkoda tak samo przez Wydział powiatowy badana wynosi zwyż 28.000 koron, czego niespełna 13.000 koron było ubezpieczonych a prawie 15.000 koron nie.

Wobec strasznej klęski, wobec niezmiernej nędzy pogorzalców, którym wobec zamknięcia powiatu wskutek zarazy nawet nie można ułatwić utrzymania bydła przez przeprowadzenie do innych wsi lub dowóz siana i słomy, wobec niemożności wykonania robót rolnych i budowlanych przez szybko zbliżającą się zimą, wnoszą podpisani

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu udzielenie pogorzalcem Juseptycz i Czernicy w pow. żydaczowskim zapomogi z funduszu na ten cel przeznaczonego w kwocie odpowiedniej do rozmiarów klęski na ręce Wydziału powiatowego w Żydaczowie.

Wnioskodawca:
Julian Brunicki.

Stanisław Stadnicki, K. Horodyski, Gorayski, Górski, Cielecki, Moyssa, Aleksander Raciborski, Vivien, A. Lubomiski, Paygert, Urbański, Brykczyński, Czartoryski, Milewski.

W n i o s e k n a g ł y.

W dniu 16. b. m. zniszczył pożar w Biłce szlacheckiej w powiecie Lwowskim 27. zagród włościńskich, obejmujących około 120. budynków. Spaliły się także wszystkie ziemiopłody tegorocznego zbioru, sprzęty domowe, odzież, narzędzia rolnicze.

Oprócz budynków, nie były ubezpieczone od szkody ogniowej ani ruchomości, ani ziemiopłody. Pogorzelcy są przeto zagrożeni pod zimę głodem i nędzą ostateczną.

Wskutek tego podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić — dla pogorzalców w Biłce szlacheckiej w powiecie Lwowskim możliwie najwydatniejszy zasiłek z funduszu krajowego.

Lwów, 22. września 1910.

Wnioskodawca:
Teofil Merunowicz

Mais, Rutowski, Adam, Halban, Ciuchciński, Doliński, ks. Jaszowski, Skarbak, Kleski, Jabłoński, Sala, Loewenstein, Leo, Rayski, Federowicz, Michałowski.

Wniosek nagły:

posła Tymoteusza Starucha i tow. w sprawie zapomogi dla pogorzalców w Słobodzie złotej, pow. Brzeżany.

Dnia 15. września 1910 wybuchł ogień w Słobodzie złotej z nieznaney przyczyny, a ponieważ tego dnia był silny wiatr, dlatego szybko rozszerzył się i zniszczył 20, gospodarstw, to znaczy wszystkie gospodarskie budynki, ze wszystkimi gospodarskimi narzędziami i z wszystkimi zapasami zboża, tak że około 120 dusz pozostało bez dachu i środków do życia i to właśnie najgorszą pórę, bo pod zimę, bo nie tylko ci ludzie nie mają się gdzie pomieścić ale najgorsze, że z tej przyczyny muszą za bezcen sprzedawać bydło; dlatego jest koniecznem, by kraj jak najprędzej przyszedł z pomocą tym nieszczęśliwym.

Ogólna szkoda wynosi zwyż 80.000 koron, a tylko w części była ubezpieczona. — Z powodu tego podpisani stawiają nagły wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić odpowiednią zapomogę dla pogorzalców w Słobodzie Złotej.

Lwów, dnia 22/9. 1910.

Wnioskodawcy:

Tymoteusz Staruch, A. Staruch, Sandulak, Kurowiec, Lewicki, Kiweluk, Petruszewicz, Skwarko, Dumka, Krysowatyj, Sodomora, Winniczuk, Stapiński, Makuch, Jedynak.

Wniosek nagły

p. Lewickiego i tow. w sprawie reformy wyborczej do Sejmu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że trwająca od szeregu lat zwłoka w uchwalaniu sejmowej reformy wyborczej wywołuje w kraju wielkie niezadowolenie i podkopuje zaufanie ludzi do Sejmu i wstrzymuje prawidłową ich pracę. Zważywszy, że komisya dla reformy wyborczej, wybrana na posiedzeniu Wys. Sejmu z 19. września 1908 r. do tego czasu nie przygotowała w tej ważnej sprawie przedmiotu dla obrad Sejmu, a przeciwnie okazała niewątpliwe oznaki bezradności i niezałatwienie, a nawet zamiaru niedopuszczenia do odpowiedniego interesom kraju projektu reformy i z uwagi, że głównym pytaniem, jakiego komisya dotąd nie poruszyła, jest rozdział mandatów sejmowych między ruską a polską ludność, zważywszy, że sprawa ta jest piekąca i nagła, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się komisji dla reformy wyborczej, ażeby w terminie 21 dni przedłożyła Sejmowi gotowy projekt ustawy wyborczej sejmowej i ażeby w tym projekcie przeprowadziła układ i rozdział okręgów wyborczych polskich ruskich odpowiednio do stosunków liczby polskiej i ruskiej ludności w kraju.

Pod względem formalnym wnosimy, ażeby ten wniosek był traktowany jako nagły po myśli § 68 ust. 4 regulaminu sejmowego.

Lwów, 22. września 1910.

Wnioskodawca:

Lewicki

Sandulak, Winniczuk, Krysowaty, Makuch, Kiweluk, Dumka, Skwarko, T. Staruch, A. Staruch, Sodomora, Petruszewicz, Kurowiec, Chomyszyn, Czechowicz.

Wniosek nagły

posła dr. Petruszewicza i tow. w sprawie zapomogi dla pogorzalców gminy Juseptycze pow. żydaczowski.

W dniu 12. września 1910 nawiedził ogień gminę Juseptycze pow. Żydaczów.

W ogniu spłonęło 17 zagród włościańskich — szkoda wynosi ponad 100.000 kor. — gdyż spłonęły wszystkie płody ziemne.

Z pogorzalców było ubezpieczonych 11. Zupełnie nieubezpieczonych 6.

Z uwagi, że pogorzalcy nie mają czem zasiał jesiennych zasiewów, a nadchodząca zima grozi ich rodzinom katastrofa hezdasza, stawiają podpisani:

Wniosek nagły:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dla pogorzalców gminy Juseptycze wydatniejszą pomoc z funduszków krajowych.

Pod względem formalnym wnoszą podpisani na odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej w skróceniu z § 68 ust. 2 regulaminu.

Wnioskodawca:

Petruszewicz.

Lewicki, Winniczuk, Sandulak, Sodomora, T. Staruch, A. Staruch, Bis, Kurowiec, Makuch, Skwarko, Dumka, Kiweluk, Stapiński, Jedynek.

Wniosek nagły

posła Pawła Dumki i tow. w sprawie zapomogi pogorzalcem.

Wysoki Sejmie!

W budżecie na rok 1910 przeznaczył Wysoki Sejm w rubryce IV. poz. 26 dla pogorzalców jako zapomogę do rozporządzenia Wydziału krajowego 10.000 kor.

Mimo oględnego wymiaru z tej pozycyi, bo na jedno gospydarstwo spalone przyznawano tylko po 10 kor. — to zawsze jednak z przyczyny wielkich pożarów, kwota 10.000 kor. wyczerpana a Wydział krajowy nawet z funduszu dyspozycyjnego wydał ponad 5.000 kor., a nie momogąc dalej czerpać z funduszu dyspozycyjnego wstrzymał dalsze zapomogi pogorzalcem — i tak nie dostali pogorzalcy:

1. Gmina Porzece pow. Rudki, gdzie spłonęło 10 zagród gospodarskich.

2. Gmina Żubrzec powiat Buczacz, gdzie spłonęło 4 zagród gospodarskich.

3. Gmina Dubno powiat Nowy Sącz, gdzie spłonęło 8 zagród gospodarskich.

4. Gmina Wołoszcza powiat Sambor, gdzie spłonęło 29 zagród gospodarskich.

5. Gmina Meczyszczów powiat Brzeżany, gdzie spłonęło 11 zagród gospodarskich.

6. Gmina Budzanów powiat Trembowla, gdzie spłonęło całe przedmieście.

7. Gmina Juseptycze powiat Żydaczów, gdzie spłonęło 20 zagród.

Teraz nastąpił właśnie sezon pożarów i chociaż mała, ale prędką pomoc

dla pogorzalców jest pożądaną — dla tego podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm w drodze nagłej raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy, ażeby z ogólnych funduszków krajowych r. 1910 użył kwotę 10.000 kor. na zapomogi dla pogorzalców — a mianowicie: tym, którzy zgłaszali się o zapomogę a nie dostali, jakoteż i tym, którzy w roku 1910 zgłaszać się będą.

Wnioskodawca:
Paweł Dumka.

Lewicki, Kiweluk, Winniczuk, T. Staruch, A. Staruch, Makuch, Kurowiec, Skwarko, Jan Sandulak, Petruszewicz, Sodomora, Stapiński, Jedynek, Bis.

Wniosek nagły

p. dra Makucha i tow. w sprawie udzielenia zapomogi pogorzalcem miasta Tłumacza.

Wysoki Sejmie!

Dnia 12. września 1910 wybuchł z niewiadomej przyczyny pożar w mieście Tłumaczu na przedmieściu Pilawszczyzna, który w przeciągu kilku godzin zniszczył do szczytu 20 gospodarzy razem z całym zapasem zbożowym i narzędziami gospodarskimi. Ogień szalał podczas wielkiego wiatru tak, że niczego nie można było uratować, poszkodowani ponieśli ogromne szkody, które w niewielkiej ilości były zabezpieczone od ognia. Spaliły się wszystkie budynki, wszystkie narzędzia rolnicze, cały dobytek, urządzenia domowe, bielizna i ubrania, tak, że poszkodowani zostali w jednej koszuli.

Cała szkoda poniesiona wynosi kwotę 15.813 K 20 h, z tego ubezpieczone było na kwotę 7.996 K tak, że nie pokryta i nieubezpieczona szkoda wynosi kwotę 7.817 K 20 h. Pogorzalecy straciwszy cały zarobek, wystawieni są

na krajną nędzę i głód, nie mając żadnych pomocy.

Z tego powodu podpisani proszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzalcem m. Tłumacza przedmieścia Pilawszczyzna udziela się z funduszków krajowych zapomogę w odpowiedniej kwocie. Wzywa się c. k. rząd, ażeby przyszedł z pomocą pogorzalcem m. Tłumacza z funduszków państwowych.

Wnioskodawca:
Makuch.

Kiweluk, Petruszewicz, Lewicki, Stapiński, Jedynek, Bis, Sandulak, Winniczuk, Sodomora, Dumka, Skwarko, Kurowiec, T. Staruch, A. Staruch.

Wniosek nagły

posła Kornela Senyka i tow. w sprawie udzielenia zapomogi pogorzalcem wsi Juseptycze pow. Żydaczów.

W nocy z 13. na 14. września 1910 spaliło się we wsi Jusyptycze powiat Żydaczów 20 gospodarstw z wszystkimi budynkami i z całym zbiorem paszy.

Cały dobytek poszedł z dymem. Nie mają nie tylko co jeść dla siebie, ale także dla bydła, nie mają ziarna na zasiewy zimowe i wiosenne i nadto nie mają dachu nad głową.

Z przyczyny tej raczy Wysoki Sejm uchwalić:

Pogorzalcem wsi Juseptycze pow. Żydaczów przyrzeka się przyjść z wydatną pomocą.

Wnioskodawca:
Kornel P. Senyk.

Kołpaczkiewicz, Marszałkiewicz, Pastor, Jampolski, Dudykiewicz, Myroniuk-Zajczuk, Stapiński, Jedynek, Wasung, Kędzior, Cieluch, Krężel, Bojko, Witos.

I n t e r p e l a c y a

posta Jana Bisi i tow. do Wydziału krajowego w sprawie nieprawnego objęcia urzędu prezesa Rady powiatowej w Nisku przez p. Jędrzejowicza.

W grudniu 1909 r. przeprowadzono wybory do Rady powiatowej w Nisku, do prezydium której weszli p. Fryderyk hr. Ressegnier jako prezes i p. Jędrzejowicz z Kopek jako wiceprezes.

Wybór ten dotychczas przez Cesarza zatwierdzony nie został — a jednak mimo to zamiast sprawowania czynności przez poprzednie prezydium Rady powiatowej w Nisku, do którego należeli pp. Oliwier hr. Ressegnier jako prezes i Michał Fornelski jako wiceprezes, objął spełnienie obowiązków prezesa Rady pow. p. Jędrzejowicz nowowibrany wiceprezes taniejszej Rady pow. P. Jędrzejowicz objawiając bezprawnie pełnienie obowiązków prezesa Rady pow., spełnia je w ten sposób, że zawieszając zgodną z prawem uchwałę powziętą przez Radę gminną w Nisku co do wydania członkom tej gminy drzewa z lasu serwitutowego, że obsadza powiatowe Biura pośrednictwa pracy człowiekiem sądownie karanym przed paru dniami aresztem, a na urząd kierownika tego Biura nie nadającym się p. Andrzejem Dąbrowskim.

Ponieważ przedwczesne przywłaszczenie sobie władzy bez poprzedniego zatwierdzenia cesarskiego przez p. Jędrzejowicza z Kopek jest jaskrawem bezprawiem, jak niemniej zawieszenie uchwały Rady gminnej w Nisku, oraz obsadzenie posady kierownika Biura pośrednictwa pracy przez p. Dąbrowskiego, podpisani zapytują Wysoki Wydział krajowy:

Czy fakta wyżej naprowadzone są mu znane?

Czy zechce natychmiast zarządzić co potrzeba, ażeby p. Jędrzejowicza

pełnieniu funkcji prezesa Rady powiatowej w Nisku usunąć i dołożyć atarań ażeby wybór jego na wiceprezesa zatwierdzenia cesarskiego nie otrzymał, bo nie daje on gwarancyi, że obowiązujących ustaw przestrzegać będzie?

Wnioskodawca:

Jan Bis.

Ptak, Jampolski, Styła, Krężel, Bojko, Witos, Dumka, A. Staruch, T. Staruch, Lewicki, Kurowiec, Sodomora, Winniczuk, Krysowaty, Skwarko.

I n t e r p e l a c y a

do JWielm. Pana komisarza rządowego posta ks. Stojałowskiemu i tow. w sprawie regulacji Małej Wisły w powiecie bialskim.

Przy ugodzie wstępnej, odbytej w marcu 1906 na komisji międzynarodowej, postanowiono, że c. k. Rząd wypłaci przed przystąpieniem do robót regulacyjnych Małej Wisły stronom interesowanym trzy czwarte ogólnej należyłości a jedną czwartą po ukończeniu robót.

Rozpoczęto roboty regulacyjne i pobrano grunta i łąki, a mianowicie w gminie Brzeszcze Ludwikowi Czernikowi Józefowi Franciszkowi i Annie Moroniom, Józefowi Wojcikowi, Franciszkowi Kulce, Józefowi Chowańcowi, Józefowi Śliwce, Jakóbowi Sabisowi, Janowi Kołodziejczykowi i Janowi Marusze.

Pomimo częstych prośb i żądań do c. k. Starostwa w Białej zanoszonych, ażeby umówione wynagrodzenie powyższym właścicielom wypłacono, toż c. k. Starostwo oświadcza, że nie może tym żądaniom zadosyć uczynić i odsyła petentów do Wysokiego c. k. Namiestnictwa.

Wobec tego zapytują podpisani:

Czy Wys. c. k. Rządowi wiadomo, że właściciele gruntów i łąk zabranych

dotychczas umówionego wynagrodzenia nie otrzymali?

Czy Wys. c. k. Rząd zechce wypłatę tych należności w jak najkrótszym czasie spowodować?

Wnioskodawca:
Ks. Stojałowski.

Skołyszewski, Makuch, Kiweluk, Dumka, A. Staruch, T. Staruch, Cieluch, Witos, Jampolski, Jedynek, Krężel, Bojko, Styła, Myjak, Bis, Lewakowski, Żardecki.

Interpelacya

p. Lewickiego i tow. w sprawie melioracyi pastwiska w Tejsarowie i Derżowie powiatu żydaczowskiego.

W r. 1908 wniosły gminy Tejsarów i Derżów wraz z obszarem dworskim tamże prośbę do Wydziału krajowego o przeprowadzenie melioracyi pastwisk zabagnionych przez potok Kenię. W r. 1900 w miesiącu czerwcu odbyła się w tej sprawie komisya zarządzona przez Wysoki Wydział krajowy, przyczem zapewniono interesowane strony, że roboty melioracyjne rozpoczną się już z wiosną 1910 r. Tymczasem interesowane gminy dowiedziały się, że roboty melioracyjne nie rozpoczną się we wspomnianym terminie, bo akty tej sprawy zalegają w Starostwie w Stryju.

Taka zwłoka połączona jest z wielką szkodą dla członków powyższych gmin i obszarów dworskich, ponieważ wskutek bagnistej paszy znaczna część tamtejszego bydła ginie corocznie na chorobę śledziony.

Wobec tego podpisani zapytują :

Jakie kroki zamyśla poczynić Wysoki Wydział krajowy, ażeby zmusić c. k. Starostwo w Stryju do załatwienia tej sprawy i ażeby rozpocząć roboty

melioracyjne jeszcze z wiosną tego roku.

Interpelant:
Lewicki.

Korol, Winniczuk, Tracz, Hanczakowski, Makuch, A. Staruch, T. Staruch, Kryso-waty, Kiweluk, Kurowiec, Skwarko, Sodomora, Dumka, Sandulak.

Interpelacya

p. Sandulaka i tow. do wysokiego c. k. Rządu w sprawie bezprawnego postępowania c. k. powiatowego weterynarza w Kosowie.

Dnia 7. b. m. powiatowy weterynarz w Kosowie Maryan Strowski na sesyi w starostwie zabronił oglądaczom bydła pisać paszporty po rusku pod karą 10 koron.

Jeden oglądacz Grzegorz Stefurak ze Sokołówki oświadczył, że nie będzie pisał po polsku paszportów i składa urząd oglądacza.

Ten fakt, prócz wymienionego Grzegorza Stefuraka potwierdzą wszyscy oglądacze bydła w powiecie, między innymi Dmytro Jaremyń ze Smodnej, Łukian Łukijaniuk z Babina, Jan Harasymiuk z Prokurowej, Tymofij Myckan z Riczki sokołowskiej, Jurko Kabin z Moskałówki, Bazyli Hryhorak i Piotr Dubej z Kobak.

Podpisani zapytują: Co myśli przedsięwziąć c. k. Rząd względem weterynarza M. Strowskiego, który dopuścił się grubego nieposzanowania praw ruskiej mowy i ażeby takie bezprawne praktyki ze strony urzędowych organów nie powtarzały się?

Interpelant:
Sandulak,

Korol, Hanczakowski, Lewicki, Myroniuk-Zajaczuk, Oleśnicki, Skwarko, Kiweluk, A. Staruch, Dumka, T. Staruch, Sodomora, Kurowiec, Makuch, Winniczuk.

I n t e r p e l a c y a

p. Lewickiego i tow. do Wysokiego Wydziału krajowego w sprawie bezprawnego odrzucenia przez Wydział krajowy rekursu Rusinów — mieszkańców Zamarstynowa, wniesionego przeciw uchwale Rady gminnej w Zamarstynowie i Radzie powiatowej we Lwowie w sprawie odstąpienia przez gminę Zamarstynów placu pod budowę gr. kat. cerkwi.

Rada gminna w Zamarstynowie postanowiła uchwałą z 3. lutego 1902 l. 281 odstąpić 1 morg gminnego gruntu pod budowę gr. kat. cerkwi w Zamarstynowie. Z powodu braku funduszków gr.-katolicy Rusini z Zamarstynowa nie mogli zrazu przystąpić do budowy tej cerkwi, wskutek czego sprawa przeciągała się do 1909 r. Tymczasem Radę gminną w Zamarstynowie opanowały zaszły i napływowe elementy, które powodując się polskim nacjonalnym szowinizmem, wniosły iskrę narodowościowej walki do spokojnej dotychczas gminy. Gdy w 1909. r. zamarstynowscy gr.-katolicy chcieli przystąpić do budowy swej cerkwi i objąć w posiadanie (przez swego proboszcza) wspomniany morg gruntu, Rada gminna w Zamarstynowie uchwałą z 24. czerwca 1909 l. 467 odmówiła temu żądaniu i zniósła wyżej wspomnianą poprzednią uchwałę dawnej Rady gminnej.

Czując się pokrzywdzonymi tą ostatnią uchwałą Rady gminnej w Zamarstynowie poważni członkowie tej gminy (Michał Pomirok, Stefan Polański i tow.) wnieśli przeciw niej protest do Wydziału powiatowego we Lwowie, ten jednak uchwałą z 28. października 1909 l. 3492 protestu nie uwzględnił.

Przeciw tej uchwale Wydziału powiatowego we Lwowie wniesiono rekurs do Wysokiego Wydziału krajowego, ten jednak odrzucił ten rekurs reskryptem z 23. grudnia 1909. l. 126.766, twierdząc,

że ten rekurs został wniesiony przez protokół Wydziału powiatowego dnia 17. listopada 1909 r. a więc w 15 dni po doręczeniu wspomnianej uchwały Wydziału powiatowego do rąk rekursujących które to doręczenie nastąpiło 2. listopada 1909 r. Rekurs ten uznał Wydział krajowy za spóźniony i na tej podstawie go odrzucił, nie wchodząc w jego meritum.

Tymczasem to twierdzenie reskrypty Wydziału krajowego, opierającego się oczywiście na sprawozdaniu Wydziału powiatowego niezgodne jest z faktycznym stanem rzeczy. Jak świadczą natchodzące się w ręku pierwszego z interpelantów zawiadomienie c. k. Urzędu pocztowego we Lwowie z dnia 31. stycznia 1910 r., rekurs powyższy, nadany został przez kancelaryę Dra Stefaaa Fedaka we Lwowie jako list polecony dnia 14. listopada 1909 r. pod adresą Rady powiatowej we Lwowie.

Według świadectwa tego samego zawiadomienia list ten doręczony został adresatce dnia 16. listopada 1909 r. — a więc jak raz ostatniego dnia terminu, przysługującego rekursującym do wniesienia rekursu. Twierdzenie więc, że ten rekurs został doręczony Radzie powiatowej aż 17. listopada 1909 r. niezgodny jest z prawdą i Wydział krajowy powinien był wejść w meritum rekursu i merytorycznie go załatwić.

Na tej podstawie podpisani zapytują :

Jak usprawiedliwi Wysoki Wydział krajowy prawnie nie uzasadnioną uchwałę, wydaną przez niego w reskrypcie z 24 grudnia 1909 l. 126.766 i jakie kroki zamyśla poczynić Wydział krajowy, ażeby tę swą prawnie bezpodstawną uchwałę znieść a natomiast wspomniany rekurs merytorycznie załatwić?

Czy Wysoki Wydział krajowy zbada, kto zawinił, że Wysokiemu Wy-

działowi przedłożoną została fałszywa relacja co do terminu, w którym wniesiono odrzucony przez Wysoki Wydział rekurs i czy Wysoki Wydział zamysła pociągnąć do odpowiedzialności dotyczący organ? Co w końcu zamysła uczynić Wysoki Wydział krajowy, ażeby na przyszłość nie powtarzały się podobne nadużycia?

Interpelant:
Lewicki,

Korol, Tracz, Oleśnicki, Skwarko, Kurowiec, Kiweluk, Sodomora, Dumka, Sandulak, A. Staruch, Winniczuk, Kry-sowaty, Makuch, T. Staruch.

Marszałek oznajmia, że rozprawę nad zgłoszonymi nagłymi wnioskami odracza do następnego posiedzenia. Odczytane wnioski nagłe umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń; interpelacye zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu, względnie Wydziałowi krajowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naczynając następne na dzień 24. września 1910, godz. 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 12:55 popołudniu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.
Zacharyasz Skwarko w. r.